

Úvod do pojistného práva (doplnění)

Dělení pojištění

- Zákonné x smluvní
- Povinné x nepovinné (srov. 2779)
- Škodové x obnosové (2811 x 2821)
- Pojištění majetku x pojištění osob
- Životní pojištění x neživotní pojištění

Životní x neživotní pojištění

Příloha č. 1 zákona č. 277/2009

Životní:

- pro případ smrti, pro případ dožití, důchodu,
- pojištění úrazu nebo nemoci jako doplňkové pojištění
- Svatební pojištění nebo pojištění prostředků na výživu dětí.
- Trvalé zdravotní pojištění podle čl. 2 odst. 3 písm. a) bodu iv) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/138/ES1).

Neživotní

- Úrazové pojištění
- Pojištění nemoci
- Pojištění škod na dopravních prostředcích
- Pojištění přepravovaných
- Pojištění škod na jiném majetku
- Pojištění odpovědnosti za újmu
- Pojištění úvěru
- Pojištění záruky (kauce)
- Pojištění různých finančních ztrát
- Pojištění právní ochrany.
- Pojištění bezprostředně souvisejících s cestováním.

Obnosové x škodové pojištění

- U některých jednotlivých druhů pojištění stanoví zákonodárce výslovně, zda pojištění daného druhu může být sjednáno pouze jako pojištění škodové, nebo pouze jako pojištění obnosové.
- Pouze jako pojištění obnosové umožňuje občanský zákoník sjednat životní pojištění (§ 2833).
- Pouze jako pojištění škodové umožňuje občanský zákoník sjednat pojištění právní ochrany, pojištění odpovědnosti, pojištění úvěru nebo záruky a pojištění velkého pojistného rizika.
- U dalších druhů pojištění (úrazové pojištění, pojištění pro případ nemoci, pojištění majetku, pojištění finančních ztrát) je možné jejich sjednání jak v podobě škodového pojištění, tak obnosového pojištění.

Obnosové x škodové pojištění

Škodové

- Množné pojištění (soupojištění/souběžné /vícenásobné)
- U soupojištění je třeba určit vedoucího pojistitele
- U vícenásobného pojištění se pojistitelé vyrovnávají v poměru, v jakém jsou k sobě pojistné částky nebo limity
- Přejed práva na pojistitele

Obnosové

- Výplatou nejsou dotčena práva na náhradu škody

Pojištění majetku x osob

Majetku (2849 a násl.)

- běžné (2849 a násl.)
- pojištění právní ochrany (2856 a násl.)
- pojištění odpovědnosti (2861 a násl.)
- pojištění úvěru a záruky (2868 a násl.)
- pojištění finančních ztrát (2871 a násl.)

Osob (2824 a násl.)

- pojištění životní (2833 a násl.)
- pojištění úrazové (2844 a násl.)
- pojištění pro případ nemoci (2847 a násl.)

Specifika jednotlivých typů pojištění

Běžné majtkové

- obvyklá cena (x časová cena, nová cena)
- přepojištění x podpojištění

Pojištění právní ochrany

- právo vybrat si právního zástupce

Pojištění odpovědnosti

- právo, aby pojistitel za něho hradil poškozenému

Pojištění životní

- právo na odkupné (po dvou letech)

Povinné pojištění

- Omezená dispozitivnost (nelze snižovat rozsah pojištění)
- Úmysl škůdce nemůže být výluka
- Nelze odmítnou pojistné plnění pro neplnění informačních povinností ze strany (pojištěného) škůdce

Příklady

1. Jaké typy pojištění se objevují u cestovního pojištění?
(obnosové/škodové? Osob/majektu?)

2. Které ustanovení OZ řeší tuto situaci?

Problém, který klient řeší, spočívá v tom, že klient měl jako soukromá osoba uzavřené pojištění nemovitosti na byt, cca 12 let, které řádně platil. Následně převedl tento byt na třetí osobu (nevím, zda převedl gratis nebo prodal). Proto chtěl pojištění ukončit. Nicméně prošvihl řádnou lhůtu k podání výpovědi, takže oni to brali tak, že pojištění skončí až k 30/6/2016 i když on chtěl ukončit k 30/6/2015. Vymáhají po něm pojistné cca 5.000 Kč. Jemu se nelíbí, že nechtějí přistoupit na „dohodu“ o ukončení pojištění (nechce už jim těch cca 5 tis. Kč zaplatit) a trvají výhradně na „výpovědi“, byť dohodu všeobecné smluvní podmínky také připouštějí. Domnívá se, že když jim tolik let řádně platil, tak proč by nyní nemohli přimhouřit oko a ukončit to tak, jak chce on. Jde mu o princip, je připraven se i soudit.

Dále k náležitostem pojistné smlouvy

Náležitosti pojistné smlouvy - pojistný zájem

2762

(1) Pojistník má pojistný zájem **na vlastním životě a zdraví**. Má se za to, že pojistník má pojistný zájem i na životě a zdraví jiné osoby, osvědčí-li zájem podmíněný vztahem k této osobě, ať již vyplývá z příbuzenství nebo je podmíněn prospěchem či výhodou z pokračování jejího života.

(2) Pojistník má pojistný zájem **na vlastním majetku**. Má se za to, že pojistník má pojistný zájem i na majetku jiné osoby, osvědčí-li, že by mu bez jeho existence a uchování hrozila přímá majetková ztráta.

(3) Dal-li pojištěný souhlas k pojištění, **má se za to, že pojistný zájem pojistníka byl prokázán**.

Náležitosti pojistné smlouvy - pojistný zájem

2764

(1) Neměl-li zájemce pojistný zájem a pojistitel o tom při uzavření smlouvy věděl nebo musel vědět, **je smlouva neplatná.**

(2) Pojistil-li pojistník vědomě neexistující pojistný zájem, ale pojistitel o tom nevěděl ani nemohl vědět, je smlouva neplatná; **pojistiteli však náleží odměna odpovídající pojistnému až do doby, kdy se o neplatnosti dozvěděl.**

2765

Zanikne-li pojistný zájem za trvání pojištění, zanikne i pojištění; pojistitel má však právo na pojistné až do doby, kdy se o zániku pojistného zájmu dozvěděl.

Náležitosti pojistné smlouvy - kogentnost / dispozitivnost

1/2 OZ

Nezakazuje-li to zákon výslovně, mohou si osoby ujednat práva a povinnosti odchylně od zákona; zakázána jsou ujednání porušující dobré mravy, veřejný pořádek nebo právo týkající se postavení osob vč. práva na ochranu osobnosti.

.

Náležitosti pojistné smlouvy - kogentnost/dispozitivnost

1812

(2) K ujednáním odchylovajícím se od ustanovení **zákona stanovených k ochraně spotřebitele** se nepřihlíží. To platí i v případě, že se spotřebitel vzdá zvláštního práva, které mu zákon poskytuje.

1800

*(1) Obsahuje-li smlouva uzavřená adhezním způsobem doložku, kterou lze přečíst jen se zvláštními obtížemi, nebo doložku, která je pro osobu průměrného rozumu **nesrozumitelná**, je tato doložka **platná, nepůsobí-li slabší straně újmu nebo prokáže-li druhá strana, že slabší straně byl význam doložky dostatečně vysvětlen.***

*(2) Obsahuje-li smlouva uzavřená adhezním způsobem doložku, která je pro slabší stranu zvláště nevýhodná, aniž je pro to rozumný důvod, zejména odchyluje-li se smlouva závažně a bez zvláštního důvodu od obvyklých podmínek ujednávaných v obdobných případech, je doložka neplatná. Vyžaduje-li to **spravedlivé uspořádání práv a povinností stran, soud rozhodne obdobně podle 577.***

Náležitosti pojistné smlouvy - kogentnost / dispozitivnost

2779 (povinné pojištění)

Ukládá-li jiný zákon určité osobě povinnost uzavřít pojistnou smlouvu, lze se ve smlouvě odchýlit od ustanovení tohoto oddílu jen tehdy, připouští-li to zákon a nedojde-li tím ke snížení rozsahu pojištění stanoveného jiným zákonem.

Náležitosti pojistné smlouvy - kogentnost/dispozitivnost

- Některá ustanovení jsou výslovně kongentní: srov. např.: 2817/5, 2778, 2787, 2798, 2805, 2807, 2819/2, 2826/3, 2832/2, 2857,

2872 (Pojištění velkého pojistného rizika)

Pojišťuje-li pojistitel velké pojistné riziko v neživotním pojištění podle jiného zákona upravujícího pojišťovnictví, lze se odchýlit od jakéhokoli ustanovení této části ve prospěch kterékoli strany, vyžaduje-li to účel a povaha pojištění.

jde o: pojištění lodí, vlaků, letadel, podnikatelské úvěry, další vybraná, pokud má pojistník (čistý obrat 12,8 mil EUR (a další kritéria)

Děkuji za pozornost

adamforst@seznam.cz